

indberetningssystemet bl.a. er at sikre et overordnet overblik over brugen af tvangsforanstaltninger, jf. pkt. II d i tilsynets beretning for folketingsåret 1996-97.

Tilsynet tog sundhedsministerens svar til efterretning og spurgte videre, om ministeren har overvejelser om at tage initiativ til, at der fremover foretages en videregående statistisk bearbejdelse af de kvartalsvise indberetninger fra de psykiatriske sygehuse. Tilsynet henviste herved til, at statistisk materiale om tvangsindgreb er et overordentlig værdifuldt redskab i tilsynet med forholdene for psykisk syge. Tilsynet henviste endvidere til, at tilsyns- og kontrolformålet er angivet som delbegrundelse for indberetningsordningen, jf. s. 336-339 i Principbetænkning nr. 1068/1986 om tvang i psykiatrien og s. 79-81 i Betænkning nr. 1109/1989 om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien. Sundhedsministeren svarede:

»Det er korrekt, at de nuværende kvartalsvise registreringer og indberetninger af tvang til Sundhedsstyrelsen kun har begrænset statistisk værdi, idet oplysningerne ikke kan henføres til bestemte personer. Det fører bl.a. til, at det ikke ud fra indberetningerne kan påvises, i hvilket omfang tvangsansværelsen angår samme person.

I forslag til lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, retsplejeloven og straffeloven (Revision af psykiatriloven) (L 36), som fremsat den 27. marts 1998 af justitsministeren, foreslås derfor indsat en bestemmelse, der skal gøre det muligt at forbedre den statistiske værdi af registreringer og indberetninger af tvang til Sundhedsstyrelsen.

Bestemmelsen, som foreslås indsat i psykiatrilovens § 20, stk. 2, som andet punktum, har følgende ordlyd: »Sundhedsministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, at indberetningerne skal indeholde oplysninger om patientens identitet.«, jf. forslag til lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, § 1, nr. 7.

Jeg agter at udnytte denne bemyndigelse til at fastsætte regler om, at indberetninger af tvang til Sundhedsstyrelsen gennem embedslægeinstitutionen skal indeholde patientens navn og CPR-nr. med henblik på at forbedre den statistiske værdi af indberetningerne.«

2.3. Retsvirkningerne af værgemål

Tilsynet har drøftet omfanget af en umyndiggjorts rettigheder i situationer, hvor der opstår uenighed mellem den umyndiggjorte, værger og eventuelle andre, der handler (eller ønsker at handle) i overensstemmelse med den umyndiggjortes ønsker. Baggrunden for drøftelsen var en konkret sag, hvor et plejehjem og en værge med politiets bistand havde forhindret den umyndiggjorte i at forlade plejehjemmet sammen med en søn for at deltage i et møde.

Tilsynet fandt ikke anledning til at forfølge den konkrete sag, men udtrykte bekymring over for socialministeren med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt plejehjems personale i tilstrækkelig grad er orienteret om retsvirkningerne af en umyndiggørelse. Tilsynet fandt ikke, at det kunne udelukkes, at et ukendskab kan risikere at føre til, at værgemål forveksles med frihedsberøvelse.

I den anledning meddelte socialministeren, at der i forbindelse med ikrafttrædelsen af de love, der med virkning fra 1. juli 1998 erstatter bistandsloven, vil blive udsendt nye vejledninger. I disse vejledninger vil der blive taget højde for plejepersonalets behov for information om værgemålsloven.

2.4. Betingelse for behandling af psykisk syge fanger på Københavns Amts Sygehus i Glostrup

I forbindelse med inspektionen på Københavns Amts Sygehus i Glostrup, jf. afsnit 3.1., blev tilsynet opmærksom på, at sygehuset, som var stærkt overbelagt, er belastet af, at der i området er to fængsler, hvoraf det ene - Anstalten ved Herstedvester - modtager fanger med psykiske problemer fra hele landet. Tilsynet bad sundhedsministeren om at redegøre for baggrunden for, at det økonomiske ansvar for behandlingen af patienter fra disse (statslige) institutioner er rent amtskommunalt.

Sundhedsministeren bekræftede, at det økonomiske ansvar for behandlingen af psykisk syge fanger i psykiatriske sygehuse har været amtskommunalt siden ikrafttrædelsen af lov nr. 328 af 26. juni 1975 om statshospitalernes overførelse til amtskommunerne. Sundhedsministeren oplyste videre, at der i forbindelse med statshospitalernes overførelse til amtskommunerne blev ydet et særligt statstilskud til udligning af de forskelle mellem amterne, som fulgte af institutionernes forskellige standard ved overførelsen el-